

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/174/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8718201379
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8718201379.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Kovaľovej v spore žalobcu Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému N. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXX/XX, XXX XX H. Teplička, o zaplatenie X.XXX,XX Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 12Csp 26/2018-67 zo dňa 22. augusta 2018, takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v jeho vyhovujúcom výroku v časti povolenia splátok, vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania.

Žalobca n e m á n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému sa ich náhrada n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„I. Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 1.455,07 eur s úrokom 50,68 eur, kapitalizovaným úrokom z omeškania 0,53 eur, úrok z omeškania 5 % ročne z 1.455,07 eur od 2.3.2018 do zaplatenia, v 25,- eur mesačných splátkach k 25.-temu dňu každého mesiaca, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku až do úplného vyrovnania pod následkom straty výhody splátok na č. účtu žalobcu: E. vedeného v Q. banke V., a.s..

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. P r i z n á v a žalobcovi voči žalovanému náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že súd o trovách konania rozhodne uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 497, § 502 odsek 1, § 503 odsek 1 a 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“); § 52 odsek 1, § 54 odsek 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“).

3. Na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žaloba je v prevažnej časti dôvodná. Strany sporu uzavreli úverovú zmluvu dňa 11.05.2017, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému sumu 1.500 Eur pri dohodnutej úrokovej sadzbe 11,90 % ročne. Žalovaný nepreukázal, že by okrem úhrad zdokladovaných žalobcom uhradil aj iné splátky, preto súd prvej inštancie vychádzajúc z predložených listinných dôkazov zaviazal žalovaného k úhrade istiny v sume 1.455,07 Eur, kapitalizovaných úrokov 50,68 Eur, kapitalizovaného úroku z omeškania 0,53 Eur. Keďže si žalobca uplatnil úrok z nezaplatennej istiny po zosplatnení úveru, v tejto časti súd uplatnenému nároku nevyhovel

a žalobu v tejto časti zamietol. V tomto smere poukázal na to, že s poskytnutím peňažných prostriedkov sa viaže aj povinnosť platiť úrok z úveru, čo vyplýva z ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka. Nepochybne s poskytnutím úveru je spojené aj právo veriteľa požadovať úroky z úveru, ktoré je dlžník povinný v zmysle § 502 odsek 1 Obchodného zákonníka platiť od doby poskytnutia peňažných prostriedkov. Spornou je otázka, dokedy žalobcovi trvá nárok na zaplatenie úrokov. V tomto smere prvoinštančný súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/143/98, v ktorom súd konštatoval, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, resp. jeho splátok a od splatnosti je dlžník v omeškaní a žalobca musí platiť úroky z omeškania. Po zosplatnení úveru žalobca mal nárok, iba na úroky z omeškania, preto žalobcovi priznal úrok z omeškania z nezaplatených istín, avšak až od splatnosti úveru, teda od 02.03.2018 do zaplatenia (kedy žalovanému bola poskytnutá lehota na zaplatenie). Žalobcovi nepriznal ani úrok z omeškania z nezaplatených úrokov. S prihliadnutím na osobné a majetkové pomery žalovaného súd prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 232 odsek 4 Civilného sporového poriadku povolil žalovanému uhradiť dlžnú sumu v mesačných splátkach po 25 Eur, ktorú považuje za primeranú možnosť žalovaného ako aj výške žalovanej pohľadávky. Jeho terajší príjem predstavuje sumu 80 Eur a platí výživné na deti 120 Eur. Žalovaný má priateľku, ktorá nie je zamestnaná Jeho matka mu stále pomáha s platením výživného. Má len jednu pôžičku, ktorú momentálne nespláca.

4. Voči zamietavej časti rozsudku a voči časti povolenia splácať dlžnú sumu v splátkach podal včas odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu zmenil tak, že žalobe v časti zmluvného úroku po zosplatnení, úroku z omeškania z nezaplateného zmluvného úroku vyhovie a žalovaného zaviazal uhradiť dlh v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Má zato, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení. Obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania. Má zato, že mu patrí aj nárok na zaplatenie úrokov z omeškania z nezaplatených zmluvných úrokov. Namietal priznanie splácania dlhu v splátkach. Súd v tomto prípade nedostatočne preskúmal pomery žalovaného. Splnenie dlhu v splátkach po 25 Eur bude trvať neprímerane dlho.

5. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „C.s.p.“), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

7. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

8. Na potvrdenie správnosti prvoinštančného rozhodnutia a k odvolacím námietkam uvádza nasledovné:

9. Z obsahu spisu vyplýva, že medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola dňa 11.05.2017 uzatvorená Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva o úvere“), na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 1.500 Eur, pri úrokovej sadzbe 11,9 % p.a. a RPMN 14,49 %. Vzhľadom na porušenie ustanovení Zmluvy o úvere zo strany žalovaného, žalobca pristúpil k predčasnej splatnosti úveru ku dňu 19.02.2018 s tým, že žalovaný bol vyzvaný na úhradu celého dlhu najneskôr do 01.03.2018.

10. Podľa ustanovenia § 52 odsek 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia Zmluvy o úvere, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa odseku 2, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo

účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

11. Podľa ustanovenia § 517 odsek 1 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa odseku 2, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

12. Podľa ustanovenia § 1 odsek 1 Obchodného zákonníka, tento zákon upravuje postavenie podnikateľov, obchodné záväzkové vzťahy, ako aj niektoré iné vzťahy súvisiace s podnikaním.

Podľa odseku 2, právne vzťahy uvedené v odseku 1 sa spravujú ustanoveniami tohto zákona. Ak niektoré otázky nemožno riešiť podľa týchto ustanovení, riešia sa podľa predpisov občianskeho práva. Ak ich nemožno riešiť ani podľa týchto predpisov, posúdia sa podľa obchodných zvyklostí, a ak ich niet, podľa zásad, na ktorých spočíva tento zákon.

13. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru v tom smere, že uzatvorená Zmluva o úvere je zmluvou spotrebiteľskou vychádzajúc z postavenia žalovaného ako dlžníka z úverovej zmluvy a že je namieste aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka ako aj Zákon o spotrebiteľských úveroch. Zmluvným dojednaním nie je možné vylúčiť pôsobnosť Zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý je predpisom obsahujúcim kogentné ustanovenia a vzťahuje sa na všetky zmluvy spĺňajúce definíciu zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle tohto zákona. Výnimku netvorí ani zmluva uzavretá podľa Obchodného zákonníka. Zákon o spotrebiteľských úveroch má vo vzťahu k Obchodnému zákonníku povahu *lex specialis*, a preto má prednosť pred aplikáciou ustanovení Obchodného zákonníka.

14. Odvolací súd nijako nepopiera aplikáciu ustanovení Obchodného zákonníka na úverové vzťahy. Predmetná vec sa však týka záväzkovo - právneho vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou obsiahnutou v Občianskom zákonníku (§ 52 a nasl.). Ide o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, ktorý prijíma úver na spotrebu. Ide teda o typický občianskoprávny vzťah a niet dôvodu nechrániť dobromyseľnosť spotrebiteľa - žalovaného vychádzajúcu z dôvery v objektívne občianske právo.

15. Obchodný zákonník účinný v čase uzatvorenia Zmluvy o úvere úpravu neprijateľných podmienok spotrebiteľských zmlúv neobsahoval. Tento právny predpis v širšom rámci súkromnoprávnej úpravy, ktorej základným všeobecným predpisom je Občiansky zákonník, má postavenie predpisu špeciálneho. Ustanovenie § 1 odsek 2 Obchodného zákonníka priamo ukladá riešiť otázky Obchodným zákonníkom neupravené podľa predpisov občianskeho práva. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 853 odsek 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie. Vychádzajúc z uvedeného v dôsledku nedostatku inej právnej úpravy neprijateľných podmienok pri zmluvách o úvere, ktoré síce boli uzatvorené podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka, avšak majú spotrebiteľský charakter v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka, je potrebné vychádzať z ustanovenia § 53 Občianskeho zákonníka upravujúceho analogický prípad. Inak by sa minula účinkom do nášho právneho poriadku implementovaná Smernica Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

16. Odvolací súd považuje záver súdu prvej inštancie týkajúci sa nepriznania úroku za obdobie po zosplatnení za vecne správny. Zákon umožňuje dodávateľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku sa prirodzene sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má dodávateľ tiež právo splatnosť posunúť. Niet pritom zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť bližšie neurčenú dobu úroky popri

úrokoch z omeškania a takým ustanovením nie je ani ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka. Občiansky zákonník pre porovnanie v ustanoveniach o pôžičke rovnako takéto pravidlo neuvádza (§ 657, či § 658).

17. Ak úver nie je splatený po splatnosti, zákon priznáva za zadržiavanie finančných prostriedkov sankcie, či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Do úvahy prichádzajú prípadne aj iné nároky z porušenia práva vyvolaného dlžníkom (náhrada škody, vydanie bezdôvodného obohatenia). Dôležité je však, že ich povahou ide nie o plnenia tvoriace cenu/odplatu za úver, ale o nároky z porušenia práva.

18. Aj z ustálenej súdnej praxe (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 143/98) vyplýva, že dohodnuté úroky (zmluvné úroky) z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania v zmysle § 369 Obchodného zákonníka. Takýto záver Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je logický, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Nič to však nemení na situácii, že pokiaľ veriteľ (v danom prípade žalobca) pristúpi k tomu, že považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatnenie úveru), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie už úrokov z úveru. Správne túto situáciu rozanalyzoval súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia a v závislosti od toho upravil sumy, ktoré je možné priznať žalobcovi a správne uzavrel, že nie je možné priznať úroky z úveru v čase po splatnosti celého úveru, pokiaľ tu nastupuje režim platenia úrokov z omeškania.

19. Z dôvodov vysvetlených a uvedených vyššie, dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania prípadne ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do splatenia úveru spôsobuje značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa, predstavuje značné zhoršenie postavenia spotrebiteľa oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru. Je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne vyjednal s dodávateľom, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne. (Pozri C-415/2011 Mohamed Aziz proti Caixa d'Estalvis de Catalunya)

20. Ak odvolateľ poukazuje vo svojom odvolaní na názor vyslovený v inom rozhodnutí krajského súdu, odvolací súd uvádza, že v predmetnej veci nie je názor vyslovený v inom rozhodnutí záväzný. Pritom bolo potrebné prikloniť sa k názoru vyslovenému vyššou inštitúciou, a to Najvyšším súdom tak, ako to je uvedené vyššie.

21. Čo sa týka otázky úroku z omeškania pri omeškani s platbou príslušenstva pohľadávky, túto opakovane riešil Najvyšší súd Českej republiky, napr. v rozhodnutiach sp. zn. 29Odo/689/2006, sp. zn. 31Cdo/2036/2009 a sp. zn. 35Odo/101/2002. Z uvedených rozhodnutí je možné ustáliť, že „Dohoda o platení úrokov z omeškania zo zmluvných úrokov je v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka neplatná pre rozpor so zákonom“. Ani Občiansky zákonník ani Obchodný zákonník však neumožňujú veriteľovi požadovať od dlžníkov príslušenstvo, t.j. úrok z omeškania, pre prípad omeškania s platením príslušenstva pohľadávky. Tým však nie je dotknuté právo účastníka dohodnúť sa, že dohodnuté úroky sa stanú súčasťou istiny. Odvolací súd pritom uvádza k možnosti dohody, že dohodnuté úroky sa stanú súčasťou istiny, že v prípade spotrebiteľských vzťahov je nutné vyhodnotiť platnosť resp. neplatnosť takejto dohody v prospech spotrebiteľa, a preto ani takáto prípadná dohoda by nemohla byť vyhodnotená inak, ako neplatný právny úkon. Preto by žalobcovi ani v tomto prípade nemohli byť priznané úroky z omeškania z dohodnutých úrokov.

22. K v odvolaní namietanému posúdeniu možnosti priznanú sumu zaplatiť žalovanému v splátkach po 25 Eur mesačne odvolací súd poukazuje na pomery žalovaného, ktoré súd prvej inštancie uviedol, keď vyhodnocoval výsluch žalovaného a taktiež na pomery žalovaného, ktoré boli žalobcovi známe už v čase uzatvárania Zmluvy o úvere. Zo žiadosti o poskytnutie potrebného úveru vyplýva, že žalovaný bol v čase uzatvorenia Zmluvy o úvere zamestnaný s mesačným príjmom 550 Eur mesačne. Jeho výdavky na domácnosť vtedy predstavovali 210 Eur mesačne, pričom mal vyživovaciu povinnosť voči 2 deťom. Z výpovede žalovaného vyplýva, že tento stratil po uzatvorení Zmluvy o úvere zamestnanie, pričom v čase rozhodovania súdu prvej inštancie bol už opäť (približne 2 mesiace) zamestnaný. Z výpisu z registra obyvateľov vyplýva, že v čase rozhodovania súdu prvej inštancie mal žalovaný už 3 vyživovacie

povinnosti. Z vyjadrenie žalovaného vyplýva, že s plnením si vyživovacej povinnosti (približne 120 Eur mesačne) mu pomáha matka. Z obsahu spisu teda podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva, že majetkové a príjmové pomery žalovaného mu neumožňujú zaplatiť žalobcovi priznanú sumu inak, ako v splátkach po 25 Eur mesačne. Nebolo preto možné zaviazať žalovaného na zaplatenie priznanej sumy v lehote do 3 dní, nakoľko uvedená suma, by pri zohľadnení jeho pomerov bola pre neho likvidačná. Navyše odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že aj v Zmluve o úvere sa zmluvné strany dohodli na splácaní úveru vo výške 24,49 Eur mesačne. Žalobca bude mať navyše nárok na zaplatenie úrokov z omeškania a to až do doby zaplatenia celej dlžnej sumy.

23. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie zrozumiteľným spôsobom uviedol právne dôvody, pre ktoré žalobe čiastočne nevyhovel. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súd prvej inštancie sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že odvolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu, teda k porušeniu práva na spravodlivý proces. (Pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.11.2010, sp. zn. 5 Cdo 218/2010, uznesenie Ústavného súdu SR z 08.06.2006, I. ÚS 188/06)

24. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne právne vec posúdil. Z týchto dôvodov odvolací súd považuje odvolanie žalobcu za nedôvodné a vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd rozsudok v zmysle ustanovenia § 387 C.s.p. v jeho napadnutom rozsahu potvrdzuje ako vecne správny.

25. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 odsek 1 C.s.p. v spojení s § 255 odsek 1 C.s.p. tak, že žalovanému, ktorý by mal s poukazom na úspech v odvolacom konaní nárok na náhradu trov odvolacieho konania, ich náhradu nepriznal, pretože mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

26. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).